

ایران زمین، قهرمانان، پهلوانان و انسان‌های آزاده و مجاهد و مبارز فراوان دارد و زندگی‌ها و دل‌آوری‌ها و قهرمانی‌های آنها برگ‌های زرین و پیرافتخار تاریخ کشور است. حرکت جدید، هدفمندوارزشمند، رسانه‌ملی در حوزه تولید سربال تاریخی، درهای تازه و امیدآفرین و ملی را در راستای اجرایی کردن سیاست‌های فرهنگی صداوسیما مبتنی بر هویت محوری با رویکرد تولید سربال‌های تاریخی قهرمان محور که هدف معرفی قهرمان‌های ملی کشور را دنبال می‌کند به روی هنرمندان کاربلد و متعهد وطن گشوده است. تولید و پخش مجموعه تاریخی سنجرخان از جمله سربال‌های تاریخی است که در آن به مبارزات سنجرخان، قهرمان ملی کردستان با روس و انگلیس و نیروهای رضاخان در اواخر دوران قاجار پرداخته شده است. سنجرخان را محمدحسین لطیفی، کارگردان مطرح سینما و تلوویزیون و مجری چند برنامه سینمایی تلویزیون ساخته و ۸۰ درصد بازیگران آن را هنرمندان بومی کردستان تشکیل داده‌اند. در جنگ جهانی اول با حمله روسیه به ایران و ایجاد ناامنی و کشتار مردم، سنجرخان وزیری نرانی به مقابله با روس‌ها شتافت و آنها را شکست داد. شکست روس‌ها توسط سنجرخان باز هم تکرار روس‌ها را به وحشت انداخت. در آن مقطع سنجرخان، حاکم وقت سندرج را هم که به قبایل اطراف یورش می‌برد و سبب آزار و اذیت مردم شده بود، در جنگ شکست داد. او با طرح یک نقشه، سنجرخان را به عمارت خود دعوت کرد و این قهرمان ملی را به قتل رساند. داستان زندگی و مبارزات سنجرخان، قهرمان ملی خط اصلی داستان پرداخت شده سربال خوش ساخت و قوی محمدحسین لطیفی است که به خوبی و در ضمن وفاداری به تاریخ و پژوهشی متقن و مستند در قالب فیلمنامه‌ای محکم به سربالی تماشایی و جذاب تبدیل شده است. لطیفی که پیشتر توانایی‌های هنری خود را در سینما و تلویزیون با کارگردانی آثار درام، کمدی و دفاع مقدسی به نمایش گذاشته بود، این بار با ساختن سربال خوب سنجرخان، قابلیت‌هایش در کارگردانی سربال‌های تاریخی را هم در معرض قضاوت قرار داده است. تصویرنویسی و تصویرسازی باورپذیر از دوران قاجار در اوضاع جنگ جهانی اول، طراحی و فضا سازی‌های مناسب تاریخی و اجتماعی به اضافه شخصیت پردازی‌های مقبول و بازی‌های مطلوب و کارگردانی حرفه‌ای از سنجرخان یک اثر درخشان تاریخی و سربالی قهرمان محور ساخته که در نمایش سنجرخان و زمانه زندگی او و مبارزات قهرمانانه و وطن پرستانه‌اش به موفقیت دست یافته و رضایت میلیونی بینندگان را با خود همراه کرده است. این سربال در منطقه اصلی وقوع حادثه آن در کردستان ساخته شده و زیبایی‌های بصری این فضا و پابندنی و نمایش آیین‌ها و سنت‌ها و مناسبات فرهنگی و قومی و اجتماعی آن دایار را با خود به همراه دارد. افزون بر این استفاده از هنرمندان مستعد کرد، یادآور این نکته مهم است که استعداد‌های خوب هنری فراوانی در شهرها و استان‌های کشور وجود دارند که در صورت شرایط مساعد و امکانات و توجه بیشتر رسانه ملی می‌توانند به زیبایی هنر آفرینی کنند و شکوفا شوند. دیگر مساله مهم تولید سربال در شهرستان‌ها، این ویژگی و امتیاز را دارد که علاوه بر بهره‌گیری از امکانات شهرستان‌ها، هنرمندان راز محدودده تولیدات آبی تمانی با لوکیشن‌های تکراری رهایی می‌بخشد و مناطق تماشایی و اماکن تاریخی و اجتماعی آنها را به مردم معرفی می‌کند. تولید سربال فاخر و ارزشمند سنجرخان در کارنامه هنری محمدحسین لطیفی و حوزه سربال سازی سینما و تولید آثار ماندگار تاریخی و معرفی و ارج گذاری بر مقام، ارزش و زحمات و سلحشوری هاو فداکاری‌های قهرمانان ملی ایران ومقوله شاخص هویت محوری رسانه ملی، نمره‌ای بالا می‌نشانند. سنجرخان یک اثر وطن پرستانه و ملی و ضد امپریالیستی است و می‌تواند در ردیف آثار قدر پاس‌خوگی فرهنگ و هنر ایران به فیلم‌های ضد ایرانی هالیوودی و آمریکایی باشد. در بیان از هنرمند فقید و خالق آثاری چون کلاه پهلوی و کیف انگلیسی، زنده یاد سید ضیاالدین دری که در عرصه تولید سربال‌های تلویزیونی، جلودار هنرمندان روشنگر و ضد استکبار بود و سنجرخان با نگاهی به فیلمنامه خوب و ساخته شده، یاد می‌کنیم.

فرهاد بشارتی، بازیگری که از او در آثاری همچون «دنیای شیرین دریا» و ... خاطره داریم، در گفت‌وگویی کوتاه درباره مجموعه طنز «یک و دو» که از شبکه نسیم پخش می‌شود توضیح داد: این سربال به تهیه‌کنندگی محسن رفیعی، کارگردانی آرمین قاسم‌زاده و نویسندگی امیر عضد در ۲۰ قسمت ۲۵ دقیقه‌ای تولید شده و اولین مجموعه کمدی با موضوع انتخابات است که هر شب ساعت ۲۱ روی آنتن

ورود متخصصان به مجلس با زبان طنز «یک و دو»

شبکه نسیم می‌رود. وی با یادآوری این‌که در یک قسمت این سربال بازی کرده اظهار داشت: من نقش یک بافروش میدان تره‌بار را دارم که هوس می‌کند نامزد انتخابات شود. همسر او حقوق‌دان و چهار دوره نماینده مجلس بوده است. او از همسرش تقاضایی داشته که انجام نداده است. به همین دلیل ناراحت می‌شود و می‌گوید خودم نامزد می‌شوم و رای می‌آورم. بشارتی افزود: این طنز می‌خواست

نگاه «جام جم» به سربال سنجرخان و اهمیت روایت آن

قهرمانان نمی‌میرند

نگین صادقی
آگروه رسانه

ما تشنه شنیدن و دیدن قهرمانان ملی‌مان هستیم. آتانی که به وسعت مرزهای وطن و گاه جایی دور از خاک برای پاسداری از هویت‌مان سینه سپر کردند و مقابل ظلم، زور و زر سر فرود نیاورند. یکی از این قهرمانان کمتر شناخته‌شده برای عموم مردم، سنجرخان است که این شب‌ها قصه‌ای تلویزیونی از آن به تصویر درآمده است. در ادامه نگاهی به اهمیت روایت سربال و بازخوانی تاریخ در آن داریم و همچنین با حسین جلالی، تهیه‌کننده سربال نیز گپ زدیم.

ایستادگی مقابل بیگانگان و وطن‌فروشان

چکیده‌ای از سرگذشت سنجرخان که این روزها شاهد تماشای نماهایی از زندگی‌اش در سربال شبکه یک سیما هستیم، از این قرار است: در جنگ جهانی اول که روس‌ها از شمال به ایران حمله کردند هرج و مرج، کردستان را فراگرفت و قتل و غارت‌های شایه و وحشت زیادی را در جامعه ایجاد کرد که سنجرخان وزیری نرانی، مشهور به سردار اکرم، در مقابل روسیه ایستادگی کرد. او حتی با لشکر رضاخان جنگید و آنها را شکست داد و این پیروزی باعث شهرت بیشتر سنجرخان شد و نام او را بیشتر از قبل بر سر زبان‌ها انداخت. بعد از این جنگ لشکر روس نیز به سرکردگی کلنل مامانوف به سندرج رسید و سردار محی رشتی، حاکم سندرج فراری شد اما سنجرخان مقابل آنها قرار گرفت و لشکر روس را شکست داد. روس‌ها که تمامی شکست‌های خود را از چشم سنجرخان می‌دیدند به محاصره روستای میاوروزان و قلعه سنجرخان روی آوردند. سنجرخان از دارالحکومه تقاضای کمک کرد ولی قبل از رسیدن ۳۰ سوار برای کمک، سنجرخان محاصره را شکست و روس‌ها را وادار به عقب‌نشینی کرد. شریف‌الدوله بنی‌آدم، حاکم سندرج اقدام به حمله به برخی از قبایل کرده بود که سنجرخان با او مخالفت کرد، امری که موجب دشمنی

گفت‌وگوی «جام جم» با تهیه‌کننده سربال روی آنتن شبکه یک

سنجرخان سمت مردم ایستاد

از نهضت جنگل با من تماس گرفتند و شخصیت سنجرخان را نزدیک به میرزا کوچک‌خان می‌دانستند. از کمیسیون‌های مجلس هم با من تماس گرفتند که بازخوردهای خوبی دادند. هدف ما همین بود که علامت سؤال بزرگی در ذهن مخاطب ایجاد کنیم که «سنجرخان که بوده» جالب است نماینده‌ای که با من تماس گرفت، گفت: «تا الان اسم سنجرخان را نشنیده بوده و با این سربال فهمید چه قهرمان بزرگی است و کرده‌ها چه قهرمانانی داشته‌اند که ما نمی‌دانستیم.»

طراحی لباس‌های کردی طبق اسناد تاریخی

وی درخصوص بازخوردهای مردم هم این‌طور عنوان می‌کند: برخی از بازخوردهای مخاطبان پرسش درباره سندیت لباس‌هایی است که در سربال استفاده شده. ما پراساس اسناد تاریخی و تحقیقی که خانم نجیبی، طراح لباس‌مان داشت و خودش متخصص پوشش اقوام است، لباس‌ها را طراحی کردیم. ماجرای سنجرخان قبل از اتفاق کشف حجاب رضاخان است که لباس مردان هم روی شلوار و بلند بود. در عین حال، از بافت

بگوید آنهایی که تخصص دارند باید به مجلس بروند. ته قصه شوهر می‌فهمد که جایش در مجلس نیست و همسرش باید وارد مجلس شود. این سربال آموزنده است و جهت می‌دهد که مردم در انتخابات به چه کسی رای دهند.

وی درباره نقش انتخاباتی رسانه‌ها تاکید کرد: تلویزیون و دیگر رسانه‌ها درباره انتخابات دارند خوب اطلاع‌رسانی می‌کنند ولی باید کاری کنند که بیننده تلویزیون بیشتر شود.

کردهای ایران و قهرمانی دلیر و جنگنده در راه وطن است که کنار مردمش می‌ایستد.

هویت ایران یکپارچه

بخشی از اهمیت روایت این سربال در بازخوانی تاریخ نهفته است و بخش دیگر نیز متوجه خطه‌ای است که این قهرمان از آن برخاسته که دور از مرکز است و جالب این‌که اتفاقا در زمانه‌ای که بیش از پیش در رسانه ملی بر هویت محوری و عدالت‌گستری تاکید می‌شود، سربال رنگ آنتن دیده است. وجه دیگر جذابیت سربال را می‌توان در حضور چهره‌هایی دانست که هرکدام رخت شخصیتی برتن کردند، پیام دهکردی، محمود پاک‌نیت، قطب‌الدین صادقی، جلیل فرجاد و ... هرکدام برای خود نامی شهر در تئاتر و تلویزیون هستند و در این قصه گرد هم آمدند. از سوی دیگر ایفای نقش شخصیت اصلی به بازیگری کمتر شناخته‌شده رسیده تا وجوه قهرمانی آن برای مخاطبان باورپذیرتر از آب دربیاید. فرشید گوبلی، بازیگر کرد در قامت سنجرخان توانسته پهلوانی و جوانمردی را به تصویر بکشد و در عین حال بار عاشقانه و گاه جنگجویانه این کاراکتر را به نمایش بگذارد. اهمیت و جذابیت این روایت را در وجه دیگری نیز می‌توان جست و آن هم متن زنده‌یاد ضیاء الدین دری است که دست سرنوشت فرصت نداد خود در مسند کارگردانی آن بنشیند اما متن‌های پیشین او که به تصویر درآمده، نشان می‌دهد این سربال نیز می‌تواند از منظر فیلمنامه کاری درخسور باشد که با روی آنتن رفتن سربال به کارگردانی محمدحسین لطیفی همین مساله را شاهد هستیم و هرچه پیش می‌رود، قوام بهتری می‌یابد و بدین‌تی تمی می‌شود.

هم عصر با میرزا کوچک‌خان

این تهیه‌کننده درخصوص چرایی پرداختن به شخصیت سنجرخان و دغدغه خودش می‌گوید: به نظر من سنجرخان پتانسیل پرداختن به آن در قالب یک سربال را داشت. سنجرخان، یک خان‌زاده است. این‌که یک خان‌زاده خلاف روال معمول خوانین رفتار کند جالب است. خوانین معمولاً در دل تاریخ ظلم کرده‌اند و مساله ارباب و رعیت همیشه وجود داشته است. اما سنجرخان در مسیر درست تاریخ بود و طرف مردم ایستاد. به همین خاطر به آن پرداختیم. سنجرخان با یک مساله جنگید و آن هم، حضور بیگانه تحت هر عنوان در کشور بود. شخصیت جالبی داشت. با میرزا کوچک‌خان هم عصر بود و قبل از حرکت میرزا، این دل‌آوری‌ها را داشت و به‌نوعی شروع‌کننده حرکت میرزا بود اما در تاریخ روایت نشده بود. بی‌عدالتی و تبعیض رسانه‌ای در طول تاریخ باعث شده تا سنجرخان و دیگر قهرمانان کرد، معرفی و شناسانده نشوند. کار هنر بازنامه‌ای است. به قول افلاطون و ارسطو، «هنر، محاکات طبیعت است». کردستان مرکز و مهد این قهرمانان است. من به‌عنوان هنرمند وظیفه بازنامه‌ی این قهرمانان را دارم. جلالی در خصوص پرداختن به شخصیت‌های مهم تاریخی در دوران تحولی رسانه ملی هم عنوان می‌کند: به نظرم پرداختن به شخصیت‌های ملی مثل سنجرخان اتفاق مبارکی است و به تمام افرادی که در این مسیر کار می‌کنند باید دست‌میرزاد بگویم. کار فرهنگی در کردستان، ممکن است با چالش همراه باشد. به همین دلیل، دست آنهایی که «نون‌خ» را تولید کردند می‌بوسم. شاید نظراتی هم پیرامون چنین آثاری مطرح شود اما همین که خط شکن بودند، اتفاق مبارکی است. سهم ما باید در رسانه ادا شود. باید از مدیرانی تشکر کنم که این عدالت رسانه‌ای را گسترش می‌دهند. کردستان پر از قهرمانان است. اگر در سال، دو سربال در این حوزه ساخته شود بازهم کم است. این فرهنگ غنی باید به مردم شناسانده شود.

اجتماعی کردستان برای طراحی لباس بهره بردیم. تنها تفاوتی که این لباس‌ها با امروز دارد، نوع استفاده از آنهاست. واقعیت این است که همیشه پوشش در طول زمان، تغییر می‌کند. لباس کردی هم، هر چند سال تغییر می‌کند و طبیعی است که از ۱۰۰ سال قبل تا الان یک روند تحولی داشته، چه در نوع اجرا، نوع دوخت، ظاهر و نوع بستن روی لباس که معانی مختلفی دارد. تلاش کردیم وفاداری به تاریخ را رعایت کنیم. این‌که در سربال سنجرخان می‌بینیم لباس‌ها روی شلوار می‌افند، سندیت تاریخی دارد. محققان خارجی آن زمان تحقیق کرده و عکس گرفته‌اند و الان لباس‌ها در این سربال، انطباق تاریخی دارد.

جلالی درباره استفاده از لوکیشن‌های واقعی برای ضبط مجموعه هم این‌طور بیان می‌کند: یکی از لوکیشن‌های اصلی ما، دارالحکومه بود که سردار شریف بابازی محمود پاک‌نیت را نشان می‌دهیم. آنجا از قدیم، عمارت خسروآباد بوده که مستوره اردلان، شخصیت بزرگ تاریخی. آنجا زندگی می‌کرد. عمارت دیگری که آصف در آن زندگی می‌کند هم دیگر لوکیشن اصلی بود. در فضای داخلی، از عمارت حبیبی استفاده کردیم. می‌خواستیم ارس‌ی‌ها را نشان دهیم که سندج مرکز آن است. کمبودی که داشتیم بازار صد سال

پیش سندج بود که کامل آن را با نمایش ۲۵ شغل قدیمی در یک بیابان ساختیم. لوکیشن‌های دیگری مثل عمارت خلیل و سنجر را با توجه به این‌که دچار دستکاری و کوچک شده، جای دیگری ساختیم. فضای مربوط به جنگ‌ها را هم در شهرک دفاع مقدس ضبط کردیم. باید این را بگویم که قبل از پیرسه سنجرخان، یعنی قبل از سال ۱۳۹۰ در کل کردستان، شاید زیر ۱۰ هزار نفر اسم سنجرخان را شنیده بودند. الان خوشحالم که میلیون‌ها ایرانی، اسم این قهرمان را شنیده‌اند و مردم خارج از مرزها، او را می‌شناسند. فکر می‌کنم همین هدف ما بوده.

«آرمان ملت» در پای صندوق‌ها

ویژه‌برنامه «آرمان ملت» به مناسبت انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی جمعه ۱۱ اسفندماه به صورت زنده روی آنتن افق سیما می‌رود. ویژه‌برنامه آرمان ملت با هدف تبیین اهمیت انتخابات و تشویق مردم به حضور حداکثری در پای صندوق‌های رای، از مدتی پیش روی آنتن شبکه افق سیما رفته است. این برنامه با استفاده از آیت‌های متنوع و جذاب، تلاش می‌کند تا به مردم در انتخاب اصلح کمک کند.

ویژه‌برنامه آرمان ملت با محوریت انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی با مجموعه محتوای مساحبه مردمی و گزارش مردمی، پیکچرز موشن و بیانات رهبر معظم انقلاب با موضوع انتخابات روی آنتن افق سیما رفته است.

این ویژه‌برنامه جمعه ۱۱ اسفند ۱۴۰۲ مصادف با روز انتخابات همزمان با آغاز رای‌گیری در سراسر کشور، با مجموعه آیت‌های تولیدی تحت هویت آرمان ملت، از ساعت ۸ صبح تا ساعت ۲۳ پخش می‌شود.

ویژه‌برنامه آرمان ملت با پوشش زنده از صندوق‌های رای‌گیری تا اجرای زنده گروه سرود و گفت‌وگوی مردمی و صحبت با مهمانان و ... همراه مخاطبان خواهد بود.

رادیو و تلویزیون همپای مردم

شبکه‌های مختلف رادیویی و تلویزیونی با تغییر جدول پخش و همچنین استقرار واحد سپار در مناطق مختلف لحظه به لحظه حضور مسئولان، هنرمندان، ورزشکاران و اتحاد مردم را در پای صندوق‌های رای به سمع و نظر مخاطبان می‌رسانند. این شبکه‌ها ویژه‌برنامه‌هایی را برای روز انتخابات تدارک دیدند و سایر برنامه‌های خود را هم منعطف با این رویداد ملی روی آنتن می‌فرستند.

بانوی کارآفرین سمنانی در «کار خونه»

هشتمین قسمت از برنامه «کار خونه» با حضور بانویی تلاشگر از استان سمنان، امروز حوالی ساعت ۱۹ و ۴۵ روانه آنتن شبکه دو سیما می‌شود.

این قسمت از برنامه «کار خونه» روایت داستان زندگی پرفرازونشیب «مریم آشوری» اهل استان سمنان است که توانسته با توجه به ظرفیت‌ها و فضاهای موجود در زادگاهش، باعث ایجاد اشتغال‌زایی برای خود و همه اعضای خانواده‌اش و همچنین ۵۰ نفر از بانوان منطقه در حیطه تولید صنایع دستی شامل تانه‌بافی، عروسک‌های پارچه‌ای و کاموایی، گلدوزی، گلیم، فرش و... شود. این بانوی کارآفرین تاکنون هنرهایش را به بیش از ۵۰ نفر آموزش داده که اکثر آنها مددجویان تحت پوشش کمیته امداد، زنان بی‌سرپرست و بدسرپرست بوده‌اند. لازم به ذکر است که خانم آشوری از راهبران شغلی و نمونه کمیته امداد امام خمینی (ره)، در استان سمنان است.

هدف از ساخت مستند «کار خونه» حمایت از مشاغل خانگی است که به‌عنوان کسب‌وکار جهت ایجاد درآمد در خانواده، نقش مهمی ایفا می‌کند.

